

Steentje in je schoen

Christus Triumfatorkerk, zondag 4 oktober 2020

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Daniël 2: 1-2a en 26-49

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied: 'Jezus roept hier mensen samen' (Lied 975: 1 en 4)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Zonne en maan' (Lied 303: 1 en 2)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed
 - Gesprek: Drijven of zinken?
- Schriftlezing: Daniël 2: 1-2a en 26-49 (Miriam Busse)
- Lied: 'De wijze woorden en het groot vertoon' (Lied 1001)
- Preek

Vorige week vertelde ik dat het Bijbelboek Daniël zich afspeelt 600 voor Christus in het Babylonische rijk van koning Nebukadnezar. En dat hetzelfde boek 4,5 eeuw later ook heel belangrijk was. Omdat het boekje een soort verzetsliteratuur was geworden in de 2de eeuw voor Christus, de tijd dat de Grieken Israël bezetten en de tempel hadden ontheiligd. De Ark van het verbond was vernietigd en nota bene in het heilige der Heiligen stond een beeld van de Griekse oppergod Zeus.

De avonturen van Daniël en zijn vrienden in de vreemde cultuur van Babel bemoedigden de Joden eeuwen later tijdens de Griekse overheersing. Zij leerden om vol te houden. Om te blijven geloven. Om grenzen te stellen aan de vergrieksing van hun geloof en hun cultuur.

Dat verhaal gaat vandaag verder.

De droom van koning Nebukadnezar is daar een nieuw voorbeeld van.

Want hoe heeft deze droom geklonken in de oren van joden tijdens de Griekse bezetting?

Dat was voor deze verzetsstrijders zo klaar als een klontje:

Het **gouden** hoofd van het standbeeld uit de droom van koning Nebukadnezar was het grote rijk van Nebukadnezar zelf. Het machtige Babylonische wereldrijk.

De **torso** – de borst en de armen van het beeld

waren van zilver. Dat verbeeldt het machtige wereldrijk van de Meden. Minder groots dan Babel, maar toch.

Na de Meden kwam het Perzische rijk – de bronzen **buik** van het beeld.

En na de Perzen kwamen de Grieken. Alexander de Grote veroverde grote delen van de toenmalig bekende wereld. De ijzeren hertog. Het zijn de ijzeren **benen** van het beeld. Dat zijn de Grieken die tempel ontheiligen. En wat blijkt nu uit deze droom van Nebukadnezar: het beeld zal omvallen. Kapot. Het rijk van Alexander de Grote brokkelt af. De voeten zijn ijzer en leem door elkaar. Het beeld heeft geen stevig fundament en er zal ook hier een einde aankomen.

Dit verhaal vertelt aan de verre nazaten van Daniël, Hananja, Misael, en Azarja – zij die leden onder de Griekse overheersing: houd moet. Deze onderdrukking zal niet blijven bestaan. Ook dit rijk gaat ten onder, en jullie zullen weer in vrijheid kunnen geloven en de tempel opnieuw inwijdden.

Zo is het boek Daniël verzetsliteratuur geworden voor gelovige Joden eeuwen later. Zoals de geuzen uit de Tachtigjarige oorlog een inspiratiebron waren voor verzetsstrijders in de Tweede Wereldoorlog.

En wat vertelt deze droom ons?

Is het voor ons ook verzetsliteratuur?

In zeker zin wel.

Het gaat ons vandaag om de steen in die droom. Die steen die alles aan het rollen brengt.

De enkele steen die wereldrijken omver doet vallen.

Een steen die losraakt zonder dat er een mensenhand aan te pas komt. Die ene steen verbrijzelt de broze voeten van het beeld en alle machtsimperia vallen om.

Die steen is het begin van iets nieuws: een nieuw rijk. Anders dan al die wereldrijken.

Die steen vertelt ook ons van een nieuw rijk. Niet met mensen handen gemaakt. Een rijk dat onder de oppervlakte aanwezig is. Groeit. Het werkelijke leven bepaalt.

Deze droom, mijn beste koning Nebukadnezar, gaat niet over uw rijk, of over alle rijken die komen. Want u denkt wel dat u de touwtjes in handen heeft. U denkt wel dat U over leven en dood kunt beslissen, maar niet is minder waar. Er hoeft maar een klein kiezelsteentje los te raken en uw oneindige grote rijk stort als een kaartenhuis in elkaar.

Ik, Daniël, ik vertel u over een andere Koning. Over de God van hemel en aarde. De God van Israël. Deze God – de enige God – deze God is groots en machtig en troont in de hemel, en tegelijkertijd is hij dichtbij en nabij. Deze God, de God van de tempel die u onteerd hebt, die God weet van de zorgen die u kwellen. Die God probeert u in uw droom iets duidelijk te maken. Hij weet dat u 's nacht wakker ligt vanwege de kwetsbaarheid van de macht en de eindigheid van de mens. Die God – onze God – die God bereidt in het verborgene een geheel ander rijk voor: een rijk dat niet gekenmerkt wordt door goud en zilver, of door wapentuig van brons en ijzer. Dat rijk - het koninkrijk van God - is een heel ander rijk. Hier zal God zelf koning zijn. Hier zijn het de kleine krachten die het van het wapengekletter winnen. *Het is deze wereld omgekeerd.*

En weet u – grote koning - er hoeft maar ergens hoog op een berg, zo maar uit het niets – of toch door God geleid? – een steentje los te raken, en het beeld van uw dromen valt in stukken uiteen. Het wordt verpulverd, als kaf op de dorsvloer in de zomer.

Die steen – die steen is de hoeksteen, waarop de God van Israël. Die zeer hoog troont, maar zeer laag ziet, zijn rijk zal bouwen.

Dat steentje is het koninkrijk van God.

Het is een ironisch verhaal. De grote Koning Nebukadnezar. Heerser van een wereldrijk. Leeft uit angst. En wat droomt hij? Hij droomt de droom van de God van Israël. Van een rijk waarin de koning dienstbaar is in zijn volk. Waar de koning juist de beschermheer is van weduwen en wezen. De beschermer van vreemdelingen nota bene. Daar kan Nebukadnezar nog wat van leren.

Maar de vraag was- wat vertelt deze droom ons?

Dat is minder ingewikkeld dan het lijkt. Ook wij vervallen maar al te makkelijk in het machtsdenken van Nebukadnezar. Je beter voordoen dan je bent. Sterk zijn en je zwakheid verstoppen. Elkaar overschreeuwen, alsof we in een presidentieel verkiezingsdebat zitten. Of in een debat over de coronamaatregelen.

De droom van Nebukadnezar gaat over een kiezelsteentje dat het verschil kan brengen.

Een steentje in de schoen zou dat voor ons moeten zijn. Een steentje dat je er op gezette tijden aan herinnert dat de wereld niet om jou draait. Maar dat je maar een van de zeven miljard bent. Dat we het leven niet naar onze hand kunnen zetten, maar dat er een Schepper is die de wereld gemaakt heeft. Dat we deze aarde niet in eigendom hebben, maar dat we hem in bruikleen hebben gekregen en hem weer netjes moeten overdragen aan volgende generaties.

Een steentje in je schoen. Dat irriteert. Dat je bij de les houdt. Dat voorkomt dat je naast je schoenen gaat lopen – al gaan de beeldspraken nu een beetje door elkaar lopen.

Een steentje in je schoen dat je er continue aan herinnert dat het echte leven niet is bij de elkaar overschreeuwende politici en leiders die hun spierballen laten zien, en dreigen met wapengekletter. Gods Koninkrijk is op een heel ander niveau actief. Zo'n steentje vertelt je elke dag dat het God is die deze wereld draagt en vasthoudt. Al die steentjes bij elkaar die vertellen dat het echte leven te vinden is in onbaatzuchtige liefde en aandacht. Dat dat genezing brengt. Dat dat mensen dichter bij elkaar brengt. Al die steentjes bij elkaar worden een hele hoge berg, die de hele aarde bedekt.

Daar gaat het om in de droom van Nebukadnezar. Er is een God Die dwars door grenzen heen breekt. Er is een God die het kleine hoort en verstaat. Er is een God die aan zijn Koninkrijk werkt. Onder de oppervlakte, maar onmiskenbaar.

En het is aan ons om daar voor open te staan. Om daar oog voor te krijgen.

Om ons daardoor te laten bemoedigen en te laten leiden.

Amen

- Muzikaal intermezzo
- Lied: 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel (Lied 388: 2, 4 en 5)

MAALTIJD VAN DE HEER

- Collecte
- Voorbeden
- Nodiging
- Tafelgebed Liedboek 403d
- Breken van brood en schenken van de wijn
- Gemeenschap van brood en wijn

GAAN

- Dankzegging/Slotlied: 'God, schenk ons de kracht' (lied 418: 1 en 4)
- Zegen